Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Olst-Wijhe
Postbus 23
8130 AA Wijhe

Adviesraad Samenleving
Olst-Wijhe

13 april 2023

Betreft: Gevraagd Advies van de Adviesraad Samenleving inzake:
ADVIESNOTA Nader onderzoek voorliggend veld en invulling taakstelling vanaf 2024
d.d. 23 februari 2023
Als bijlage bij dit voorstel voor het College van B. en W. is geleverd een verslag van het Vervolgonderzoek heroriëntatie voorliggend veld
Een vergelijkend onderzoek tussen gemeente Olst-Wijhe en tien andere gemeenten naar de kosten(efficiency) binnen het sociaal domein en voorliggend veld, d.d. februari 2023

Geacht College van Burgemeester en Wethouders gemeente Olst-Wijhe,

Inleiding

Dit advies betreft het 3e voorstel over de Heroverweging voorliggend veld dat door Het College wordt voorgelegd aan de Adviesraad.

1. Op het **eerste voorstel tot Heroverweging** heeft de Adviesraad Samenleving een Reactie d.d. mei 2021 gegeven aan het college van B en W en aan de leden van de Gemeenteraad .
   Het eerste voorstel bevatte een groot aantal mogelijkheden voor bezuinigingen zonder dat een keuze of richting was vermeld.
   De reactie van de Adviesraad bestaat uit een aantal overwegingen en zorgen die ze onder de aandacht wil brengen en wil meegeven bij de besluitvorming over te formuleren beleid.
   Verder bestaat de reactie uit een puntsgewijze reactie op alle 58 mogelijke bezuinigingsvoorstellen.

2. Op het tweede voorstel: **Bestuursopdracht heroriëntatie voorliggend veld** heeft de Adviesraad Samenleving een advies uitgebracht d.d augustus 2022.
   De Adviesraad heeft op het toen voorliggende voorstel **Geen Positief Advies** uitgebracht met de volgende overweging:
   'De Adviesraad let bij het advies over de veranderde dienstverlening aan burgers op twee aspecten:
   - De impact voor de individuele en voor groepen burgers die hulp vragen
   - De maatschappelijke impact van de veranderde dienstverlening
     Door het ontbreken van concretiseringen en operationaliseringen van de intentie van de aanbieders kan de Adviesraad op dit moment niet bepalen of inschatten welke impact de nog nader uit te werken voorstellen krijgen voor gebruikers, individueel

en in groepen en de Adviesraad kan nu ook nog geen beeld vormen van de maatschappelijke impact van deze intentie.'

3. Op het nu voorliggende derde voorstel: **de ADVIESNOTA voor Burgemeester en Wethouders** d.d. februari 2023 geeft de Adviesraad Samenleving een advies.
   De Adviesraad heeft kennis genomen van de bijlage: Het verslag van een vergelijkend onderzoek in Olst-Wijhe en 10 gemeenten .
   De Adviesraad vindt dit goed onderzoek en het verslag biedt veel goede en bruikbare informatie.
   De Adviesraad gebruikt dit verslag als achtergrond informatie.

Basis en overwegingen om te komen tot een advies

De Adviesraad let bij haar advies opnieuw op de 2 bovengenoemde punten die als basis hebben gefungeerd voor het advies van augustus 2022.

1. De impact voor de individuele en voor groepen burgers die hulp vragen
2. De maatschappelijke impact van de veranderde dienstverlening

Daarnaast heeft de Adviesraad de volgende overwegingen:

3. De Adviesraad ziet een maatschappelijke ontwikkeling waardoor steeds meer mensen ouder worden en met voorzieningen langer zelfstandig blijven en veel langer thuis blijven wonen dan bijvoorbeeld 10 jaar geleden.
   Ook de inwoners van Olst-Wijhe zullen dus langer zelfredzaam zijn.
   Hier ziet de Adviesraad een verschuiving in maatschappelijke behoeften en vragen van inwoners van zelfredzaamheid naar **Samenredzaamheid** zodat men langer zelfstandig en actief kan blijven maar **met** aanvullende hulp.
   In de eerste plaats wordt daarvoor de vrijwillige hulp van familie, buren en kennissen ingezet en daarna de hulp van organisaties in het voorliggend veld.
   Het beroep op de vrijwillige hulp is de laatste jaren steeds groter geworden en leidt regelmatig en in toenemende mate tot overvragen van de vrijwilligers en mantelzorgers. Dit blijkt uit signalen uit Olst-Wijhe en ook uit landelijke berichtgeving.
   Het vrijwilligerswerk en het voorliggend veld zullen steeds belangrijker worden in de verschuiving naar meer samenredzaamheid en een steeds belangrijker rol spelen voor de inwoner die hulp vraagt.
   Daarom is niet of weinig bezuinigen op het voorliggend veld van groot belang om een goede maatschappelijke opbrengst met een belangrijke positieve impact voor gebruikers te realiseren.

4. Uit de bijlage: Het vergelijkend onderzoek van Olst-Wijhe met de andere gemeenten kan geen met cijfers onderbouwde redenering gemaakt worden voor de stelling dat **meer samenwerking** van instellingen in het voorliggend veld en **werken als 1 organisatie** in het voorliggend veld leidt tot kostenbesparing in financiële zin.
   Werken als 1 organisatie met 1 loket kan voor de gebruiker, de inwoner die hulp vraagt, wel duidelijke voordelen opleveren. Dit kan benoemd worden als maatschappelijk rendement met een belangrijke impact voor de inwoner .

Advies

Bezuinigen en impact
Uit de toelichting in de mondelinge bespreking van het voorstel met de bijlage hebben we geconstateerd dat:

- Het huidige voorstel dat na besluitvorming in College van B&W en in de Gemeenteraad geldt vanaf 2024, dus ook daarna.
- Een aantal bezuinigingen anders vorm krijgen of niet worden doorgevoerd in vergelijking met eerdere versies.

Bij de keuze voor niet of anders bezuinigen is vooral gelet op de impact van de bezuiniging voor de inwoner, de gebruiker van de voorziening.
De Adviesraad vindt dit een goede keuze op basis van goede argumenten, ook gezien de eerdere inbreng van de adviesraad.

Bezuinigen en Verschuivingen
De Adviesraad adviseert om bij de bezuinigingen die wel worden doorgevoerd grondig af te wegen of een bezuiniging niet resulteert in meer verschuiving naar geïndiceerde (duurdere) hulp zodat op de korte termijn wordt bezuinigd maar op de iets langere termijn bijvoorbeeld 2 jaar per saldo geen bezuiniging maar een kostenverhoging wordt gerealiseerd door meer verschuivingen naar de geïndiceerde hulp die veel duurder is.

Monitoren en bijsturen
De Adviesraad adviseert het college van B&W om goed te monitoren, minstens 3 keer in de komende 10 jaren en vaker als er aanleiding blijkt, om te bewaken of het voorliggend veld goed wordt benut en geen patroon van onnodige verschuiving naar de geïndiceerde (en veel duurdere) hulp ontstaat.

Informeren, adviseren, preventie en verwijzing naar zorg.
De Adviesraad adviseert om de inwoners via informatie en advies uitgebreid op de hoogte te stellen van de mogelijkheden van het voorliggend veld. De informatie moet in vorm, taal en verkrijgbaarheid goed afgestemd zijn op de (potentiële) gebruiker.

De Adviesraad adviseert om in het intakegesprek (zie 6.1 en 6.2) heel gericht te **blijven** verwijzen naar de meest passende vormen van hulp bij de vraagstelling en dus ook naar het voorliggend veld.

De Adviesraad adviseert in ernstiger vraagstellingen van inwoners direct te verwijzen naar zorg.
Bij een verwijzing naar zorg als de situatie ernstiger blijkt krijgt de hulpvrager sneller passende zorg en worden niet eerst kosten gemaakt via de geïndiceerde hulp.
Toelichting:
Om dit te kunnen realiseren is het up-to-date houden van de kennis en vaardigheden van het toegangsteam en van de hulpverleners van groot belang.
Het op peil houden van de kennis over de mogelijkheden van zorg en van de vaardigheden om ernstiger situaties goed en snel te herkennen blijft van groot belang zodat de hulpvrager snel en goed geholpen wordt tegen passende kosten.

De Adviesraad adviseert verder om het Voorliggend veld ook in te zetten ter overbrugging van de soms heel lange wachttijd die geldt in de geïndiceerde hulp of in de zorg. Om zo een bijdrage te leveren aan het voorkomen van de opbouw van ernstiger klachten.

Werken als 1 organisatie met 1 loket
In het eerste en het tweede voorstel dat de Adviesraad heeft ontvangen voor advies kwam het werken als 1 organisatie met 1 loket naar voren als een reële mogelijkheid om te bezuinigen in financiële zin. Uit het onderzoek dat als bijlage is toegevoegd kan geen bevestiging voor deze stelling worden gevonden.
De Adviesraad adviseert het College van B&W om te stimuleren dat alle hulpinstellingen die in Olst-Wijhe werkzaam zijn in het voorliggend veld nauwer gaan samenwerken met 1 loket voor de gebruiker.
Via dit loket regelen dat de hulpvrager snel en gericht wordt geadviseerd en toegang krijgt tot de meest passende hulp die bij 1 van de partnerinstellingen beschikbaar is.
De doelstelling van werken als 1 organisatie met 1 loket is dan niet financieel bezuinigen maar kwaliteitsverbetering voor de gebruiker.

De Adviesraad adviseert evenals in het tweede advies om dit in nauw overleg met de cliënten te doen. Bijvoorbeeld door cliënten-panels.

Revolverend Fonds
Het Revolverend Fonds is een idee dat al in de eerste versie van de Heroverwegingen is gepresenteerd. Toen nog als heel abstract idee. In het huidige voorstel wordt dit concreet uitgewerkt en deels al toegepast.
De Adviesraad staat heel positief tegenover deze vorm van het Revolverend Fonds
Toelichting:
Financiële middelen die worden bespaard door anders en efficiënter te werken met behoud van kwaliteit voor de inwoner worden steeds opnieuw ingezet voor verdere vernieuwingen van de hulp.

Financiële meerjarenplannen
De Adviesraad adviseert om in de gemeentelijke financiële meerjarenplannen dit Revolverend Fonds **van en voor** het sociaal domein te waarborgen opdat dit fonds de komende jaren kan blijven functioneren en de gelden in dit fonds voor het sociaal domein beschikbaar blijven en opnieuw ingezet kunnen worden.

Namens de Adviesraad Samenleving Olst-Wijhe,

Frank Schumacher,
voorzitter